

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zapravljanje

Dandanes je tožba o pomanjkanju denarja kar splošna in kamorkoli prideš, povsod slišiš besedo »denarja ni«. Denarja ni za primerno stanovanje, denarja ni za obleko, ni ga za obutev — kvečjemu za tobak ali za kozarec vina se še najde kakšen dinar — za drugo ga ni! Tako tožijo ljudje.

Če pa pohajaš po mestnih ulicah in ogleduješ v razložbah razno blago, dobiš pa drugačen vtis. V razložbah vidiš tujezemsko sadje, vidiš najfinejše angleško sukno, vidiš drago kamenje in bisere in podobne stvari. Vsega takega blaga pa trgovec gotovo ne nabavlja le za sebe, ampak za kupce, ki morajo torej le imeti denar, da take stvari kupujejo. To kaže, da govornica o pomanjkanju denarja le ni tako trdna in zanesljiva, kakor se zdi na prvi pogled.

Tožbe o pomanjkanju denarja bi se pa znatno polegle, če bi denar nekoliko drugače krožil kakor kroži danes. Zgoraj smo omenili, da izdajamo mnogo denarja za stvari, ki jih dobivamo iz tujine, ki pa od nas nič ne kupuje. Na ta način v tujino izdan denar pa je za nas izgubljen. Te izgube pa lahko preprečimo v veliki meri, če kupujemo domače blago, ki morebiti ni tako »imenitno«, ampak vseeno dobro, dostikrat pa tudi boljše kakor bleščeča tuja roba.

Mi imamo danes lepo razvito živinorejo in naše mlekarstvo in sirarstvo stoji na višku. Kljub temu pa gre lep denar iz dežele za avstrijski, švicarski ali italijanski sir, ki ni prav nič boljši od našega. Mi pijemo draga francoska vina, ker za nas ljutomersko vino ali pa dolenjski cviček ni dovolj »nobel« ali bahaški. Tudi naše proso ali pa ječmen ne velja, pač pa visoko cenimo kitajski riž. Tudi meso naših pujskov je neuzžitno; velja pa za prvovrstno delikateso (polizek), če pride k nam nazaj iz Prage kot »praška gnjat« za drag denar...

Tako bi lahko naštel še celo dolgo vrsto stvari, za katere izdajamo leto za letom visoke zneske, čeprav imamo doma enakovrednega ali pa še boljšga blaga dovolj.

Ta pojav je za nas značilen, ker nam odkriva veliko pomanjkanje narodnega ponosa in narodne samozavesti. Amerikanec ne mara drugega blaga kakor ameriškega in tudi Anglež hoče le svoje. Na Češkem pa so začeli od uradne strani priporočati ljudem, naj zlasti v dobi tujskega prometa ne postrežejo tujcem samo z »mednarodnimi« jedmi, ampak naj jim pokažejo tudi, kaj premore češka domača kuhinja!

Taka akcija tudi pri nas ne bi škodovala. Mi imamo v deželi veliko dobrot, ne samo užitnih in pitnih, ampak tudi drugih, ki jih vse premalo cenimo. Te dobrote se moramo naučiti izrabljati in izkoriščati, ne pa da iz gole bahavosti hlastamo po tujem

Zveza Slovenije z morjem

Zveza z morjem je za Slovenijo in za celo državo nujna potreba — Mogočno zborovanje v Ljubljani — »Denarja je dovolj, samo poiskati ga je treba«!

V nedeljo 6. t. m. je priredilo društvo »Jadranska straža« v Ljubljani kot zaključek svoje propagandnega tedna za naše morje veliko manifestacijsko zborovanje za čim hitrejšo zgra-

na naših lastnih državnih tleh. Pogled na zemljevid nam je pokazal, da je naša najbližja pomorska točka Sušak. Do Sušaka pa je bilo težko priti, ker so bile železniške zveze s tem pristaniščem za nas skrajno neugodne: najbližja pot (preko Št. Petra na Notranjskem) vodi preko italijanskega ozemlja, pot preko Karloveca pa je silno dolga. Iz tega spoznanja se je rodila želja po zgraditvi nove železnice, ki bi preko Kočevja vezala vso Slovenijo s Sušakom.

Novo železniško progo so začeli kmalu nato meriti in načrti so bili kmalu gotovi. Vlada je gradnjo nove proge tudi že leta 1922. uzakonila, toda izvršitev se je zavlekla in se vleče še danes, čeprav so zlasti slovenski in tudi hrvaški gospodarski krogi pričetek dela vedno in vedno zahtevali. Nekaj časa se je delo odlagalo, ker še ni bila padla odločitev, katera proga naj se izvrši, a tudi sedaj, ko se je uprava državnih železnic že odločila za določeno progo, izvršitev še vedno počiva, češ, da ni denarja...

Gospodarski razvoj pa gre svojo pot dalje in dejanske razmere nas vedno bolj prepričujejo, da je delo neodložljivo.

Tujski promet se pri nas vedno bolj razvija, toda zaradi slabe železniške zveze z morjem prihajajo tuji k nam z italijanskimi ladjami preko Trsta. Naše blago vozijo v tuje kraje tuje ladje na veliko škodo našega brodarstva. Tako si služijo tuji podjetniki in tuji delavci bel kruh, pri nas pa še črnega manjka. Poseben akcijski odbor, ki si je postavil za svojo nalogo pospeševati graditev nove proge, je sicer vedno drezal in drezal, a doslej brez uspeha. To pa nas ne sme motiti v naših prizadevanjih, pač pa moramo delati za izvršitev tega velevažnega načrta s podvojeno silo.

Nedeljsko zborovanje

V okviru prireditve »Jadranske straže« so je torej v nedeljo sestala v Ljubljani velika konferenca naših najvidnejših gospodarskih predstavnikov iz Slovenije in Hrvaške in najvišjih zastopnikov javnih oblasti, da znova povzdigne svoj glas za gradnjo najkrajše železniške zveze Slovenije z morjem.

Konferenco je vodil kot predsednik sušaški župan g. Ružič, ki je obširno utemeljeval potrebo nove železnice iz gospodarskih razlogov, ki pa se ne tičejo le Slovenije in sosedne Hrvaške, ampak cele države. V svojem govoru je naglašal, da je proga Kočevje—Vrbovsko že končno veljavno odobrena in da so zaradi tega vsi spori za to ali ono progo odveč, pač pa je treba sedaj skrbeti samo za financiranje že odobrene proge. Važnosti jadranskega morja se mora začeti zavdati tudi državna uprava, kajti mi ne smemo ostati le primorska, ampak moramo postati tudi pomorska sila!

SLOVENSKI ČEBELAR

☆ 1734 — 1934

Anton Jansa, naš znameniti čebelar in učitelj, čigar 200letnico rojstva proslavi Čebelarstvo društvo dne 20. maja tega leta.

ditev jadranske železnice, ki bi preko Kočevja vezala severo-zapadni del naše kraljevine z našim najbližjim pristaniščem Sušakom.

Pred vojno je bil za naše kraje najvažnejše izhodišče v širni svet Trst. Tja je bila usmerjena vsa naša trgovina in ves naš izvoz in slovenski ljudje so našli v Trstu vedno dober zaslužek. Po vojni pa smo Trst izgubili in s tem je bila Slovenija od sveta odrezana, ker je prišel Trst pod oblast tuje države, ki ima moč, da našo gospodarsko podjetnost prav občutno ovira.

Z izgubo Trsta se je takoj pojavilo vprašanje, kje naj najdemo najbližje izhodišče v svet

blagu in tako razmetavamo in zapravljamo naše dinarčke brez potrebe in brez vsake koristi, potem pa stokamo, da »ni denarja«. Ali ni že skrajni čas, da se enkrat vprašamo, če nismo pomanjkanja denarja v veliki meri tudi sami krivi?

Govor bana dr. Marušiča

Tudi ban dr. Marušič je po svojem pozdravu udeležencem konference naglasil v svojem govoru, da konferenca nima več namena koga prepričevati o potrebi nove železnice, ampak namen, da pokažemo vsi složno svoje neomajno in trdno voljo, da se mora to delo izvršiti, ker ni življenskega pomena samo za Slovenijo, ampak za celo državo. Kraljevina Jugoslavija ne bo močna, dokler ne bo pomorska država.

»Denarja ni« — prazen izgovor!

Predsednik ljubljanske zbornice za TOI g. Jelačin je v svojem govoru naglasil, da veljajo v gospodarstvu predvsem hladni računi. Naši izvozniki in tudi uvozniki se morajo posluževati tržaške luke, ne morda zaradi tega, ker ne bi bili patrioti, temveč zaradi tega, ker zahtevajo to računi. Upajmo, da bo današnji sestanek eden zadnjih sestankov, na katerem govorimo in razpravljamo o tem problemu. Tu ne more veljati izgovor, da ni denarja. Mi vemo, da se gradile in se še gradijo dolge proge, za katere se trošijo mnogi milijoni. Zavedati se moramo, da bi se z zgraditvijo te železnice okoristila vsa naša dr-

žava in da naš narod v Dravski banovini prav tako živo potrebuje oživiljenja gospodarske delavnosti. V malenkosti glede trase se danes ne smemo več spuščati, temveč moramo postaviti naš maksimalni program in to je poleg proge Kočevje—Vrbovske tudi proga Sevnica—St. Janj in moderna avtomobilska cesta na Sušak.

Nato je govorilo še lepo število govornikov, ki so vsi soglašali v tem, da gre danes le za to, da se najdejo potrebna denarna sredstva. Ta sredstva pa je mogoče najti, ker ni res, da »denarja ni«! Denarja je še dovolj, samo poiskati ga je treba tam, kjer je!

Vsa dela, ki bi veljala nekaj sto milijonov dinarjev, bi pri nas vse gospodarsko življenje znatno poživila. Dela v pristanišču na Sušaku in gradnja železnice bi samo delavcem prinesla po najnižji ceni okoli 150 milijonov dinarjev zaslužka, kar bi pomenilo do malega konec brezposelnosti v Sloveniji. Porabili bi tudi za milijone dinarjev domačega materiala, zlasti lesa. In denar, ki bi prišel med ljudi, gotovo ne bi obležal mrtev v blagajnah, ampak bi krožil, kar bi bila za naše gospodarstvo nova okrepitev. Vsaka okrepitev gospodarstva pa pomenja tudi okrepitev davčne moči.

Trgovinska pogodba z Nemčijo

Po dolgotrajnih pogajanjih so pretekli teden podpisali v Beogradu novo trgovinsko pogodbo med kraljevino Jugoslavijo in Nemčijo.

Podpis te pogodbe je važen v političnem in v gospodarskem oziru.

Politično je nova pogodba važna, ker nam pove, da so se morali odnošaji med obema državama znatno izboljšati v primeri s preteklostjo, ker se trgovinski sporazumi navadno ne sklepajo med državami, med katerimi vlada politična napetost. Politično pomirjenje med obema državama pa bo brez dvoma ugodno vplivalo na obe državi.

Prvi plod političnega pomirjenja, ki pa prav nič ne moti našega dobrega razmerja do naših starih zaveznikov, je pa nova trgovinska pogodba, ki utegne postati velikega gospodarskega pomena tudi za Slovenijo, če bomo znali novi položaj pametno izkoristiti.

Naša kraljevina je namreč pretežno agrarna država, ki mora gledati, da z izkupičkom za svoje poljedelske proizvode pokrije večino svojih drugih potreb. Prodaja, oziroma izvoz naših poljskih pridelkov pa je bil doslej zaradi silne nadprodukcije v večino evropskih držav skoro nemogoč, deloma zaradi svetovne konkurence, deloma pa zaradi tega, ker danes že tiste dežele, ki so nekaj bile neobhodno navezane na naše blago, same pridelujejo doma že dovolj živeža.

Med deželami pa, ki lahko še nekaj naših pridelkov uvažajo, stoji na prvem mestu Nemčija. Produkcija poljskih pridelkov se je sicer zadnja leta v Nemčiji silno dvignila, a ne še tako, da bi bil vsak uvoz (od nas izvoz) v Nemčijo nemogoč. Da možnosti našega izvoza v Nemčijo nismo popolnoma izkoristili, je bila

pač kriva politična napetost. Sedaj je pa ta ovira vendar enkrat padla.

Kakšno blago potrebuje Nemčija?

Nemčija potrebuje skoro vsega nekaj, kar daje kmetu zemlja. Za kmete v Sloveniji je posebno važno to, da Nemčija ne potrebuje le žita, ki ga imamo mi sami dosti premalo, ampak tudi živino (zlasti prešiče), jajca, perutnino in velike množine sadja in mlečnih izdelkov. Velik del teh potreb pa more pokriti Slovenija, in stvar naših trgovcev, zlasti pa zadržug bo, da se prilagode glede prodaje teh vrst blaga nemškim zahtevam. Predpisi, ki določajo kakovost uvoženega blaga, so v Nemčiji jako strogi, toda kdor hoče kaj s pridom prodati, se mora pač ravnati po željah kupca! Kakšnega piškavega sadja ali pa žarkega surovega masla Nemci prav gotovo ne bodo kupovali!

Tujski promet

Za Slovenijo so dalje velike važnosti nove določbe o tujskem prometu. Nемец rad potuje in posebno mnogo je med Nemci prijateljev planin. Doslej je pa bil obisk naših planin Nemeem precej otežkočen, ker so smeli jemati s seboj le malenkostne vsote v markah. Sedaj pa bodo smeli jemati s seboj po 700 mark, t. j. okoli 13.000 Din, in ta denar pri nas že nekaj pomeni.

Če bodo pa naši planinski kraji in naša letovišča polna Nemecev, bodo imeli prav neposredno in to ne majhno! korist tudi kmetje, ker nemški gostje pri vsi svoji varčnosti gotovo ne bodo hoteli v naših krajih trpeti lakote!

Treba bo torej novo pogodbo le natanko proučiti in potem gledati, da jo čim bolj izkoristimo.

Pred priznanjem sovjet. Rusije

Vesti o priznanju sovjetske Rusije so že precej stare, a uresničene še do danes niso, ker je odpor proti priznanju Rusije v nekaterih krogih jako velik. Odpor izvira iz raznih vzrokov (v Rumuniji n. pr. vprašanje Besarabije), toda potrebe časa so močnejše kakor vse malenkostne želje in težnje posameznih interesentov in zato tudi vprašanje priznanja sovjetske Rusije ni moglo zginiti z dnevnega reda.

Novim razmeram se je morala skušati približati in prilagoditi tudi naša zunanja politika. In zlasti sedanji naš minister za zunanje zadeve si v polni meri prizadeva navezati čim boljše

stike z vsemi državami, a med temi ne sme manjkati sovjetska Rusija, ki je koncem koncev le še največja slovanska država, čeprav ima doma vlado, ki se bistveno razlikuje od drugih evropskih vladnih sistemov. Če pred vojno francoske republike ni nič oviralo skleniti zvezo s caristično Rusijo, potem tudi ruski sovjetizem ne more biti nobena resna ovira za pravno priznanje sovjetske Rusije od strani držav Male antante, tem manj, ker so sovjetsko Rusijo danes pravno priznale že največje kapitalistične sile celega sveta (Zedinjene države itd.), ki imajo od svojih zvez z Rusijo ogromne gospodarske

in politične koristi, a mi stojimo ob strani in — gledamo, kako uživajo drugi!

Češki listi poročajo, da bodo pogajanja med Malo antanto in Rusijo za priznanje Rusije končana že meseca junija, ko se bosta sestala v Zenevi rumunski minister za zunanje zadeve Titulescu in ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov. Mi ne dvomimo, da bo ta sestanek rodil dober sad, kar tudi za naš politični in gospodarski položaj ne bo ostalo brez dalekosežnih posledic.

Proslave 1. majnika

Prvi majnik je bil nedavno še »proletarski« praznik, t. j. praznik večinoma v socialno-demokratski stranki organiziranega delavstva, ki je na ta dan manifestiralo svojo mednarodno solidarnost proti mednarodni solidarnosti kapitala.

Letos pa je bilo drugače. Socialno-demokratska stranka je v mnogih državah uničena, drugod pa se bori za svoj obstoj le z velikimi težavami. Tam pa, kjer so razni fašistični sistemi prevzeli oblast v svoje roke, so proglasili dan prvega maja čisto enostavno za »državni praznik dela...«

Državni praznik dela so praznovali z velikanskim sijajem in z ogromnimi paradami v Nemčiji. Tega slavja se je samo v Berlinu udeležilo nad 2 milijona mladih ljudi, v celi Nemčiji pa gotovo 30—40 milijonov oseb! Ta praznik je bil velika parada nemške udarne sile in nemške organizatorske sposobnosti.

V Avstriji so proglasili 1. maja novo ustavo in zato bodo Avstrijci praznovali vsako leto 1. majnika svoj državni praznik.

V Franciji so se bali tega dne resnih nemirov in vlada je v Parizu zbrala znatno število vojske, da ohrani red in mir. Vendar pa do prehudih nemirov ni prišlo, pač pa je počivalo delo skoro v vseh podeželskih mestih in industrijskih središčih, kjer je prišlo tu in tam tudi do krvavih bojev.

V Moskvi so pa priredili tega dne velikansko vojaško paradu, z namenom, da pokažejo pri paradi navzočnim zastopnikom tujih držav prav nazorno vojno moč moderne Rusije.

Velika nesreča v Kamniku

V smodnišnici v Kamniku se je pripetila eksplozija, ki je neko delavko na mestu ubila, 13 jih je pa težje in lažje ranjenih. Strokovna komisija je na licu mesta ugotovila, da je prišlo do eksplozije zaradi nepazljivosti nekega delavca, ki je pri tem tudi sam dobil težje rane; pri izmenjavi neke žarnice jo je izpustil iz rok, da se je razbila; del žarnice je padel v stroj, ki je bil v polnem pogonu. Zaradi nastalega trenja se je smodnik vžgal in je nastala eksplozija. Ranjene delavce so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so štiri ranjene delavke podlegle ranam. Odrejena je prva materialna pomoč.

Min. Jevtić v Sofiji

Naš minister za zunanje zadeve Bogoljub Jevtić je te dni obiskal bolgarsko prestolico, kjer se je mudil dva dni kot gost bolgarske vlade. To je prvi uradni obisk iz Beograda v Sofiji skoro po 20 letih.

Obisk ima namen pospešiti prijateljsko zblizanje med obema državama, v duhu, v katerem je začel to akcijo kralj Aleksander.

Ministra Jevtića je ob njegovem prihodu navdušeno pozdravljalo nad 100.000 ljudi.

Hindenburg nevarno bolan

Predsednik nemške republike maršal Hindenburg je nevarno obolel. Z ozirom na njegovo visoko starost — 87 let — smatrajo njegovo bolezen za zelo resno.

Roparski umor na Sinji gorici

21 letni morilec Rudolf Mesec je ubil in oropal posestnika Jakoba Gantarja

Vas Sinja gorica leži v okolici Vrhnike. To prijazno vasico in vso njeno okolico je v nedeljo silno razburila novica, da so našli 61letnega bivšega čevljarkega mojstra in posestnika Jakoba Gantarja v njegovi hiši ubitega.

Jakob Gantar je živel kot vdovec sam v svoji hiši in obdeloval svoje posestvo. Svoj obrt je odpovedal. Živel je jako skromno.

V nedeljo zjutraj pa se je oglašil pri Gantarju ključavničarski pomočnik Popit, od katerega je hotel kupiti nekaj starega železja. Ko pa je vstopil v sobo, je našel ob peči Gantarja z razbito glavo, na lleh pa je stala mlaka krvi.

Popit je takoj obvestil sosede in orožnike, ki so takoj prišli na kraj zločina.

Orožniki so dognali med drugim, da je prejšnjo noč ponujal 21letni kolarski vajenec Rudolf Mesec v neki gostilni moško kolo za 600 dinarjev. Mesec pa je na vprašanja gostov,

odkod da ima kolo, odgovarjal precej zmedeno, in zato kolesa nihče ni hotel kupiti.

Te ugotovitve so napolile orožnike, da so odšli na dom mojstra Petkoviška, kjer se je Mesec učil in tam so res našli kolo. Ko so ugotovili še to, da je kolo res Gantarjevo, so Mesca aretirali.

Med zasliševanjem so preiskali tudi fantovo sobo. Tam so pa našli težko kolarsko kladivo, vse okrvavljeno in kladiva so se držali tudi Gantarjevi lasje...

Ko so morilecu pokazali kladivo, je ves v strahu priznal svoj zločin. Priznal je tudi, da je imel namen Gantarja oropati, ker je slišal, da ima Gantar nekaj denarja.

Morilca opisujejo kot precej pokvarjenega mladeniča, ki ga sumijo, da je lani zažgal tudi mojstrov delavnico, ki je v teku dveh mesecev dvakrat pogorela.

Lado Jerše:

Agrarni sestavi

(Splošna razmotrivanja)

Osnova vsake produkcije (proizvodnje) so priroda, delo in kapital (glavnica), vendar obstoja bitna razlika med agrarno in vsako drugo proizvodnjo. Vemo, da je agrarna in gozdarska proizvodnja organskega porekla, ko so vse druge mehničnega izvora. Agrarni proizvodi so rastline in živali; njih razvoj ni odvisen samo od človeške volje, ampak tudi od svetlobe, toplote, dela in kapitala. Vse to daje agrarni proizvodnji nesigurnost; kajti neštevilni zunanji in notranji činitelji izvajajo svoj vpliv na samo proizvodnjo.

Ce primerjamo agrarno proizvodnjo z vsako drugo, nam stopa pred oči temeljna razlika, ki se je hočem na tem mestu vsaj v glavnih obrisih dotakniti. Vsaka druga proizvodnja se bavi z mrtvo snovjo, ki je docela pod človeškim vplivom. Mehanična proizvodnja ima svoj neprekinjen tok, ko v agrarnem gospodarstvu narava usmerja in prekinja rastlinski in živalski razvoj popolnoma po svoje. Delitev dela je mogoča v vseh drugih gospodarskih panogah, v agrarni proizvodnji pa ne. V tovarnah izvršujejo svoje delo stroji v določenem času in delavci uživajo tam popolno socialno zaščito; drugače pa je v tem oziru med kmeti, poljedelski delavci delajo v sami prirodi in popolnoma odvisno od nje, nikjer niso štete ure njihovega dela in socialna zaščita ni ustvarjena, še manj pa izvedena. Posameznik je v agrarnem svetu oni činitelj, ki vodi vse delo in ves riziko v proizvodnji in or-

ganizaciji, pa tudi vso odgovornost nosi sam; v tem slučaju govorimo o izrazito posameznikovi (individualistični) proizvodnji; kajti gospodar zahteva (upravičeno), da je vsa produkcija njegova lastnina; svobodno hoče razpolagati s celotno proizvodnjo. Vsako posamezno gospodarstvo je v tem slučaju organizem, ki živi svoje posebno življenje; le skupno tržišče, skupne delovne prilike, prometne in socialne odredbe, klima in geografski položaj so vez med posameznimi sosednimi gospodarstvi.

Agrarna ureditev (organizacija) mora dati kot končni in najvišji cilj čim večji donos; da to tudi dosežemo, morajo biti v skladu vsi trije osnovni proizvodni činitelji: priroda, delo in kapital s posebnim ozirom na krajevne posestne prilike; složno pa morajo delovati tudi vse panoge agrarne proizvodnje (n. pr. poljedelstvo, živinoreja, agrarna industrija). Odnosaji med posameznimi agrarnimi proizvodnimi stopnjami so različni; radi tega se javljajo agrarni sestavi,* ki so bistveno različni glede proizvodnih činiteljev in ciljev; kajti vsako tlo ni prikladno za vsako kulturo (nekje imamo polje, drugod pa spel vinograde in travnike). Ob tej priliki pa tudi ne smemo prezreti plodoreda, ki daje razumnemu gospodarstvu šele pravo osnovo in red.

* Agrarni sestavi (sistemi) — pašniški, travniški, žitniški, menjalni, industrijski, svobodni itd.

Kaj želijo vlagatelji?

Z zakonom o zaščiti kmetov, ki je kmete res rešil vsaj iz trenutne stiske, so prišli pa na drugi strani v velike zadrege ljudje, ki so svoj denar vlagali v denarne zavode, a ga sedaj ne morejo dobiti zlepa nazaj; nekaj sicer dobivajo, a ne toliko, kolikor bi ta ali oni trenutno rabili. Če namreč dolžniki ne plačujejo zavodom svojih obveznosti, je jasno, da zavodi tudi ne morejo denarja vračati vlagateljem, ki so vsled tega zašli v mučno krizo.

V svoji stiski so se odločili tudi vlagatelji raznih denarnih zavodov, da se organizirajo in da skupno branijo svoje interese.

Vlagatelji, zlasti oni pri zagrebških denarnih zavodih, so nedavno izdelali posebno spomenico, kjer so razložili svoje zahteve.

Oni zahtevajo predvsem troje: 1.) delo za vrnitev zaupanja, 2.) ozdravljenje denarnih zavodov in 3.) oživiljenje gospodarstva. Te zahteve in želje pač niso nove, toda sedaj jih zastopa

precejšnja skupina in ne samo pojedinci in to bo morebiti kaj zaleglo — če bo...

Vlagatelji zahtevajo najprej, naj napravijo naši denarni zavodi enkrat realne bilance, t. j. naj povedo, kaj in koliko imajo in kaj in koliko ne. Šele na tej podlagi bo mogoče ugotoviti pravo stanje stvari.

Dalje zahtevajo, naj se vlagatelje in dolžnike-kmete razdeli na dve skupini: na gospodarsko šibkejšo in močnejšo. Med gospodarsko šibkejšo spadajo vsi, katerih vloge ne presegajo 10.000 Din; tem vlagateljem bi bilo najprej treba vloge izplačati. Dolžnike-kmete pa bi bilo treba razdeliti na take, ki so res prezadolženi, potem na take, ki so zadolženi do 40 odstotkov vrednosti njihovega premoženja in na take, ki so zadolženi do četrte ali tretjine vrednosti premoženja.

Skupina malo zadolženih kmetov naj bi plačala svoje dolgove v 3 letih; skupina, ki obsega

zadolžence do polovice premoženja, naj bi poravnala svoje obveznosti v 12 letih, dolgove prezadolženih kmetov pa naj bi prevzela Privilegirana agrarna banka, ki bi po natančni oceni rabila za kritje teh dolgov 200—300 milijonov dinarjev in katere bi prezadolženi kmetje po odpisu enega dela dolgov vračali dolgo vrsto let po primerno nizki obrestni meri.

Vlagatelji zahtevajo torej v prvi vrsti državno pomoč za denarne zavode. To so storili tudi v drugih državah in sicer z velikim uspehom, ker je država pomagala hitro, dokler zaupanje še ni popolnoma izginilo. Pri nas smo pa čakali in še čakamo in zato je težko reči, če bi državna pomoč danes še toliko zalegla kakor bi bila spočetka.

Svarilo banske upravnice obmejnemu preb.

Kraljevska banska uprava v Ljubljani razglasa:

Vedno česče se dogajajo vsega obžalovanja vredni primeri, da je ob nameravanem prekoračenju državne meje po necarinskih potih in na nedopustnih mestih obmejna straža koga ustrelila, ker se ni pokoraval glasnemu pozivu straže. Državna meja mora iz razumljivih razlogov biti ter je tudi strogo zastražena, da je neopažen prehod skoro nemogoč. Straže pogrnične trupe so po predpisih primorane streljati za onim, ki se ponovnemu pozivu »stoj« ne pokorava. Večinoma so tihotapci, ki mnogokrat le zaradi malega dobička, izrabljajoč temo in zastrti ali težko pristojni teren, ali posamič ali v skupinah, na tako drzen način tvegajo življenje. Mnogo je pa med ustreljenimi žrtvami tihotapske strasti in usodne lahkomišelnosti rodbinskih očetov in celo takih, ki jim sicer ni sile za preživljanje. Bridke izkušnje pa, kakor je videti, še niso izučile obmejnega prebivalstva. Svarim torej obmejno prebivalstvo naj se tudi samo med seboj svari in poučuje, naj nihče ne skuša prekoračiti državne meje po necarinskih potih in na nedopustnih mestih. Kdor pa bi le bil zaloten, naj se pokorava pozivu straže ter naj se na klic »stoj« takoj ustavi, ker si s tem reši življenje. Red na državni meji pa zahteva tudi naš ugled in narodni ponos poleg naših bitnih državnih interesov.

Bombe na Dunaju

V noči od sobote na nedeljo so na treh dunajskih glavnih kolodvorih istočasno eksplodirale bombe, ki so jih dali neznanj ljudje spraviti v kovčegih v garderobe. Vsled eksplozij so nastali v garderobah požari, ki so jih pa gasilci kmalu zadušili.

To so znaki, ki kažejo, da na Dunaju še prav krepko žive hitlerjevci in socialni demokrati, čeprav vlada zatrjuje, da niti enih niti drugih ni več.

Letala in zopet letala...

Iz Newyorka poročajo, da je naročila Nemčija v Ameriki 2000 vojnih letal. Ta letala morajo biti po naročilu nemške vlade izgotovljena tako hitro, da Amerika ne bo mogla preprečiti njihovega izvoza.

Avstralska vlada pa je naročila v Angliji za 350.000 funtov vojnih letal, ki bodo služila v obrambo Avstralije.

V Angliji je naročila tudi Finska večje število najmodernejših vojnih letal. Angleška industrija za izdelovanje letal bo letos dosegla rekord, toliko ima naročil.

Podaljšanje rusko-poljske pogodbe

Pogodbo o nenapadanju med Poljsko in Rusijo sta obe vladi podaljšali za 10 let, t. j. do leta 1943.

Kmetška mladina

Mladina v Nemčiji

Pretekli teden se je odpeljalo več časnikarjev iz Jugoslavije v Nemčijo z velikim letalom »Hindenburg«. Med temi časnikarji sta tudi dva Slovenca, gg. Verbič kot zastopnik »Jutra« in pa dr. Kuhar kot zastopnik »Slovenca«.

Časnikarji so prisostvovali tudi veliki paradni na »Tempelhofu«, kjer je slavilo praznik 1. maja nad 2 milijona ljudi! Marširanje tako ogromnih mas je napravilo na naše časnikarje silno mogočen vtis in dr. Kuhar piše v svojem razmotrivanju o Hitlerjevi moči in njegovem vplivu na nemški narod v »Slovenca« (od nedelje) takole:

»Hitlerjeva revolucija je bila tudi revolucija mladine. V tem je skrivnost. Povsod samo mladi ljudje. Ministri, državni namestniki so tridesetletniki, strankini pokrajinski vodje tudi 25—28 letni fantje. Nikjer nas še niso pozdravljali nad 40letni. Vse je mlado, v državni upravi, v vodstvu stranke, v napadalnih oddelkih in četah, vse se smeje, mlado in upov polno. Vpraševali smo, kje pa so stari Nemci? »Doma so,« so nam rekli, »in strokovno preiskujejo in potrjujejo našo revolucijo.« Nobeno modrovanje ne pomaga mimo dejstva, da danes v Nemčiji neomejeno vladajo mladi ljudje in da prihaja za njimi v šestorednih pohodih nov rod, ki se bo kmalu uvrstil med sotrudnike. Nikjer drugod mladina ni tako radikalno obračunala s svojimi nasprotniki kot v Nemčiji. Kljub temu, da je to marširanje od zore do mraka za naše okuse neprebavljivo, kljub temu, da te strese, ko gledaš te milijonske mase pod tisočermi vihrajočimi zastavami, kljub temu pa se ni mogoče otrestiti nekega globokega občudovanja, ko vidiš to pojočo mladino, pove-lju pokorno, na vse žrtve pripravljeno, kako se je polastila vsega javnega življenja, kot je zasedla zase ulico ter si vsaja v srce zavest, da dela za veličino države in naroda. Nobeno modrovanje, pravim, mimo tega dejstva ne pomaga. Če bi bili hitlerjevski fantje samo širokoustni nergači, bi ne bila nobena nevarnost. Pač pa je ta pojoča disciplina, ki jih je zajezila v ogromne udarne sile. Udarne za dobro, ali za slabo!«

*

Dragi čitatelji! Znano nam je, da bi si fantje in dekleta v mnogih krajih radi ustanovili Društvo kmetških fantov in deklet. Nimajo pa nobenega, ki bi jim dal kakšen nasvet, sami pa tudi ne vedo, kako in kaj. Zato prosimo, da vsi, kjer še nimate naše mladinske organizacije, nasvetujete fantom in dekletom, kako se društvo ustanovi ali pa naj pišejo po navodila Zvezi kmetških fantov in deklet v Ljubljani. Glejmo, da bo v vsaki župniji in v vsaki večji vasi mladinska organizacija!

Ig pri Ljubljani. Tukajšnje Društvo kmetških fantov in deklet se prav lepo in marljivo razvija. Fantje in dekleta pristopajo mnogoštevilno k organizaciji, zavedajoč se naloge in dolžnosti, ki jih čakajo v življenju.

Prvi letošnji izlet je napravilo na Kurešček, kjer smo se pridružili ostalim tovarišem Ižanškega okrožja. Z veseljem smo posegli v razgovore o postavitvi Planinsko-smučarskega doma na Kureščku, kateremu smo — vsaj mislimo — zbrali najlepše mesto. V dobi, ko si skoraj vsi privoščijo sport kot telesno kulturo, kmetška mladina noče stati za hlevnimi vrati, temveč hoče tudi ona poleta, svežega zraka in zdrave proste zabave. Zato pozivamo vse tovariše in prijatelje našega pokreta, naj nam kakorkoli pomagajo tudi z malenkostnimi zneski, da bo »Pla-

ninsko-smučarski dom« Ižanskega okrožja Zveze kmetških fantov in deklet na Kureščku čim ponosnejši in lepši.

Stnikov turn. Društvo kmetških fantov in deklet v Sinkovem turnu je imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, 22. aprila t. l. ob pol 10. uri v šolski dvorani. Zbora se je udeležilo razen članstva tudi veliko število drugih kmetških fantov in deklet, ki so se začeli živo zanimati za našo organizacijo. Po poročilih funkcionarjev, ki so bila zelo izčrpna, smo si izvolili naslednji odbor: Franjo Kristan ml., predsednik; Franc Zamen ml., podpredsednik; Ivana Sršen, tajnica; Janez Gosar, blagajnik; odborniki: Alfonz Inkret, šol. upr., Franc Marn, Miha Hafner, Albina Sršen. Namestniki: Viktor Kristan, Angela Sršen, Janko Hafner, Nadzornika: Franc Kristan, st. in Franc Zamen st. Delegata za občni zbor Zveze: Viktor Kristan in Franc Zamen ml. Za prosvetarja smo izvolili našega agilnega šol. upr. tov. Alfonza Inkreta. Po volitvah je imel novo izvoljeni predsednik na navzočne lep govor in je prosil vse fante in dekleta za sodelovanje, da se bo društvo kmetških fantov in deklet v bodočem letu razvijalo in delovalo tako, kot zahtevajo potrebe naših vasi in kmetške mladine. Razgovarjali smo se tudi o tekmi koscev, katero bi priredili sami ali pa tudi s sosednjimi tovariškimi društvi iz Skaručne in Zapog. Tekma naj bi se vršila 3. ali 10. junija t. l. Vsa okoliška društva prosimo, da nas ob tej priliki posetijo v obilnem številu!

Dobrunje. Društvo kmetških fantov in deklet v Dobrunjah priredi v nedeljo, 10. junija t. l. tekmo koscev združeno z veliko mladinsko manifestacijo. Vsa tovariška okoliška društva prosimo, da ta dan ne prirejajo svojih prireditev in da nas posetijo, kar bomo tudi mi o priliki vračali.

Fantje in dekleta! Kjer še nimate Društva kmetških fantov in deklet, ustanovite si ga takoj! Pišite po informacije Zvezi kmetških fantov in deklet, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 1.

Orla vas. 8. redni občni zbor našega Društva kmetških fantov in deklet se je vršil v četrtek, dne 26. aprila. Zveze je zastopal naš tovariš Ivan Kronovšek. V svojem govoru je vzpodbujal člane k vztrajnemu delu za procvit društva, prikazal razliko med nami danes in pred 8 leti ter pojasnil veliko korist, ki jo imajo člani od društva.

Letos je naše društvo prav uspešno delovalo. To pa le radi sloge in tovarštva, ki vlada med našimi člani. Napravili smo dva poučna izleta in sicer na grajščino Novi Klošter pri St. Petru v Sav. dolini in na potujočo kmetijsko razstavo v St. Jurij ob j. žel. in istočasno na kmetijsko in gospodinjstvo šolo. Udeležili smo se tudi Pododborovega izleta na Mrzlico. — Posebno veličastna pa je bila naša prva konjska dirka v Sav. dol., ki je privabila tisočero množico, katera priznava naše gibanje in cenil uspešno delo naših mladinskih organizacij.

Dalje smo priredili znano Tiranovo zgodovinsko igro »Za staro pravdo«. Tudi pri tej so se naši tovariši zelo potrudili. Sami so si priskrbeli hrvaške narodne noše, kar je pomen in pestrost igre posebno povzdignilo. Igro je režiral naš šolski upravitelj g. Josip Jarh, kateremu bodi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala za ves njegov trud, ki ga je imel kot režiser ter ga prosimo še v naprej, da nam ohrani svojo naklonjenost!

Sodelovali pa so naši člani tudi pri vseh prireditvah Kmetške sokolske čete in pododborove manifestacije in tekme koscev v Šoštanju.

Tečaja za vkuhanje sadja in zelenjave, katerega je priredil celjski pododbor na gospodinjstvi šoli v St. Jurju, so se udeležile 4 tovarišice. V deklški prosv. tečaj smo poslali eno tovarišico.

Izvolili smo naslednji novi odbor: predsednik tov. Jože Povše, podpredsednik tov. Ivan Cizej, tajnik Karl Herodež, blagajnik Jože Povše. V ostali odbor pa naslednje tovariše in tovarišice: Ivan Plaskan, Ida Cizej, Amalija Kronov-

šek, Jože Storman, Amalija Kajtner, Ivan Kronovšek, Fani Turk, Franc Stepišnik in Marjo Korun. — Prejšnji predsednik tov. Franc Kronovšek je odšel k vojakom in mu želimo, da se zopet zdrav vrne med nas.

Ustanovili smo tudi kolesarski in ženski odsek. Ob priliki priredimo pešizlet in po možnosti skupno konjsko dirko s tovariškimi društvi iz Braslovč, St. Jurja in St. Pavla. Občni zbor je bil zelo živahen in porok, da bomo tudi v bodoče agilno delali za zmago kmetške misli!

Gotna vas pri Novem mestu. Društvo kmetških fantov in deklet v Gotni vasi priredi dne 17. junija t. l. veliko kmetško manifestacijo, združeno s tekmo koscev za prvenstvo Dolenjske. Višek vsega pa bo zanimiva tekma »škričev«, seveda ti bodo tekmovali v svoji skupini. Za ta dan prosimo vsa cenjena bratska in tovariška društva, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditev, ampak da se vsi udeležijo naše kmetško mladinske manifestacije.

Bloke. V nedeljo, dne 29. aprila t. l. se je vršil v Novi vasi sestanek zastopnikov Društva kmetških fantov in deklet iz našega okraja, ki je imel namen ustanoviti Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet za logaško okrožje. Številna društva nujno rabijo med seboj povezanosti, sodelovanja in enotnega delovanja v duhu našega pokreta. Sestanek je otvoril predsednik Društva kmetških fantov in deklet iz Nove vasi tov. Ivo Lenarčič, ki je v svojem govoru razpravljal o namenu Pododboru, katerega kliče v življenje močan porast naših organizacij. V odbor so bili izvoljeni sledeči tovariši: Ivan Korošec, predsednik; Stanko Lenarčič, podpredsednik; Franc Gornik, tajnik. Odborniki: Jože Debeve, Grahovo, Viktor Premc, Stari trg, Stanko Pavlič, Ravnik, Franc Praprotnik, Gora in I. Kovačič, Gorenje Otave. Revizorja: Ciril Zigmund, Stari trg in Jakob Šile, Grahovo. Pri prihodnji seji se bo sestavil delovni načrt za letošnjo sezono.

Šmarje pri Jelšah. Prihodnjo nedeljo, dne 13. maja bo v Habjanovi dvorani na sokolskem odru nastopilo Društvo kmetških fantov in deklet iz St. Petra na Medvedjem selu in uprizorilo igro »Lažizdravnika«, društven moški pevski zbor bo pa zapel več umetnih in narodnih pesmi. Imenovano društvo je meseca marca nastopilo tudi v Rogoški Slatini s prav dobrim uspehom. K nam prihaja z novo igro in več novimi pesmi. Šmarčani bomo gotovo z obilno udeležbo pokazali, da znamo ceniti prosvetno delo na vasi, ki je zvezano z velikimi težkočami in požrtvovalnostjo. Podprimo prosvetno delo agilnega društva, ki je v bližnji okolici intenzivno začelo orati ledino kmetške prosvete.

Smartno ob Savi. V soboto 28. aprila zvečer smo se zbrali šmarski fantje in dekleta in še drugi iz sosednjih vasi na sestanku, kateri se je vršil v Šmartnem pri Kebru. Sestanka se je udeležil predsednik Zveze tov. Kronovšek in naš šolski upravitelj tov. Stupica. Oba sta nam v jedrnatih besedah orisala namen Društva fantov in deklet. Vsi smo bili navdušeni, kajti spoznali smo, da si moramo sami s svojim trudom pripraviti pot za boljše bodočnost in smo si radi tega ustanovili svojo lastno organizacijo, ki bo predstavljala moč in voljo naše kmetške mladine.

St. Vid pri Stični. Iz naših krajev se malokdaj kaj izve. Mi živimo tiho in skromno in smo zadovoljni, da nas ne zadevajo prehude nesreče. Pretekli petek pa bi se nam bilo kmalu slabo godilo, ker nas je zbudila iz najlepšega spanja ponoči plat zvona: gorelo je pri posestniku Korenu v Glogovici št. 1. Gorela sta hlev in pod, med obema stoječa hiša se pa ni vnela. Gasilec iz St. Vida in iz Doba so kmalu prišli na pomoč, zaradi pomanjkanja vode v kapnici pa je bilo njihovo delo zelo ovirano. Nevarnost, ki nam je grozila, nas je pa znova opozorila na potrebo vodovoda za ves okoliš.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Dopisi

*

Ban dr. Marušič med kmetiskim prebivalstvom

V sredo 25. aprila nas je posetil v Št. Vidu, Mednem in Tacnu sam g. ban dr. Drago Marušič, z namenom, da si ogleda na licu mesta ogrožena mesta, kjer Sava neusmiljeno izpodkopava in odnaša plodno zemljo ter ogroža tudi stanovalce, ki imajo svoje hiše in gospodarska poslopja postavljena vzdolž vode. Gospoda bana smo čakali pred občinskim domom v Št. Vidu, kjer so ga pozdravili gg. narodni poslanec Albin Koman, banovinski inspektor inž. Zajc, banovinski zdravnik g. dr. Arko, župan občine Št. Vid g. Val. Babnik, zastopnika narodne in meščanske šole ter zastopniki tukajšnjega obrtništva. Po kratkem razgovoru s predstavniki tukajšnje javnosti je sprejel gospod ban deputacijo jugoslov. obrtnikov v Št. Vidu in pa deputacijo društva Zveze lesnih strok. Z njimi se je dalj časa ljubeznivo razgovarjal ter obljubil vsem svojo pomoč. Za tem si je ogledal gospod ban naš »Zdravstveni doma Kraljice Marije«, o katerem se je zelo pohvalno izrazil. Nato smo se odpeljali do vasi Medno, od tam pa smo prehodili in pregledali vso obalo Save do tacenjskega mostu. Gospod banovinski inspektor nam je tolmачil, kaj bi bilo najnujnejše izvršiti in kaj je v danih razmerah napraviti mogoče. Gospod ban se je za vse podrobnosti zelo zanimal ter se povsod s težko prizadetim prebivalstvom ljubeznivo razgovarjal.

Na tacenjskem mostu so pozdravili gospoda bana župan občine Tacenj g. Ivan Medved in vsi člani občinskega odbora. Po kratkem razgovoru s predstavniki tacenjske občinske uprave smo si ogledali še po stari strugi ogrožena mesta, nakar se je gospod ban poslovlil ter obljubil, da bo na lice mesta takoj poslani potrebni inženjerji, da ugotove, kje in katera dela bo treba najprej začeti.

Prebivalstvo obeh občin je imelo ponovno priliko prepričati se, da tako skrbnega in ljude-milega bana, kakor je dr. Drago Marušič, nismo in ga menda ne bomo imeli nikdar. **Občani.**

Št. Pavel pri Prebeldu. Društvo kmetiskih fantov in deklet je imelo svoj II. občni zbor v nedeljo 29. aprila v tukajšnji šoli. Posamezna poročila so pokazala, da je bilo delovanje društva v preteklem letu dokaj živahno; prestati pa je moralo tudi precejšnje preizkušnje, da se je ustvarila enotna in zdrava organizacija. — Za uspešno delo v bodoče nam jamči naslednji odbor: predsednik: Žgank Jože; podpredsednik: Kukovnik Franc; tajnik: Turnšek Aleksander; blagajnik: Herodeš Jože; odborniki: Grenko Ivan, Kupec Vinko, Drešar Marija, Veber Marija, Kovač Ernest, Marinc Karl, Zagožen Lojzka, Pinter Jože, Kupec Marija, Zličar Franc. Kot načelnik dram. odseka pa šolski upravitelj Planer Abert.

Po občnem zboru je predaval dr. Bele iz Celja o pogodbah in raztolmačil tudi zakon o zaščiti kmeta itd.

Predavatelju za prav poučno in potrebno predavanje še na tem mestu lepa zahvala — društvenim članom pa — odločno naprej!

*

Iz cerkniške doline. Društvo jugoslovanskih obrtnikov podružnica v Cerknici organizira za Binkoštno nedeljo, dne 20. t. m. popoldne velik obrtniški izlet na Cerkniško jezero, pod vodstvom predsednika g. Jožeta Ronko, zidarskega mojstra v Cerknici. Podružnica je začela zadnje čase po zaslugi nekaterih res agilnih obrtnikov z največjo skrbnostjo in stanovsko zavestjo delovati na to, da bi se prijateljstvo in tovarištvo med obrtništvom poglobilo in izpopolnilo, čemur je tudi namenjen ta skupni majniški izlet. Izlet se bo vršil popoldne z nalašč v ta namen

zgrajeno ladjo in čolni iz pristanišča Vodonos na otok Goričica, na katerem bodo pripravljene paviljoni preskrbljeni z najboljšo jedačo in pijačo. Manjkali ne bodo tudi čevpčiči in ražnjiči; celo pečen janec se obeta! Cela prireditev je zamišljena tako, da bo služila tukajšnjemu prebivalstvu v veselje in zabavo. Zvečer bo prirejena beneška noč z razsvetljavo jezera in umetnim ognjem. Gasilska godba iz Cerknice pa bo skrbela, da bo prišla tudi mladina na svoj račun. Zvečer bo v pristanišču Vodonos na razpolago za zunanje goste tudi avtobus. Ker je Cerkniško jezero v mesecu majniku zalito in najlepše, se nudi prilika tudi onim, ki ga še niso videli, da spoznajo njega naravna čuda in lepote. Pridite v obilnem številu vsi tovariši in obrtniki, da si prijateljsko sežemo v roke in strnemo svoje vrče v lastno in naroda boljšo bodočnost.

Podružnica vinarskega društva v Novem mestu ima svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 13. maja t. l. ob 10. uri popoldne v prostorih hotela Windischer. K obilni udeležbi vabi odbor.

Enodnevni tečaj o pokončavanju škodljivcev in boleznih vinske trte in o poletnih delih v vinogradu se vrši v soboto, dne 19. maja t. l. na ban. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Stranice pri Konjicah. V nedeljo 6. t. m. je bila naša vas vsa odeta v zelenje z državnimi zastavami in cvetjem. Otvorili so namreč v Gorenji vasi nov vodovod, katerega je zgradil Higijenski zavod v Ljubljani, največ po zaslugi gosp. bana dr. Marušiča. Otvoritev svečanosti je naznanilo streljanje s topiči. Slovesnosti se je udeležilo nad 300 ljudi. Prišli so iz Konjic, Vitanja, Oplotnice in ostale okolice. Zastopana so bila Gasilska društva, Narodno strok. zveza, Zveza slovenskih kmetov in Društvo kmetiskih fantov in deklet.

Za naš kraj, lahko rečemo, veličastno prireditev je otvoril posestnik Martin Fijavž in predlagal za predsednika prireditve Konca Pavla, župana iz Konjiške okolice, kateri je dal besedo banovinskemu svetniku g. Jerebu, nato narodnemu poslancu g. Gajšku, dr. Reberniku kot zastopniku Higijenskega zavoda in sres. sanitet. referentu g. dr. Rudolfu. Bansko upravo je zastopal sreski načelnik dr. Suhač, ki je otvoril vodovod v imenu gospoda bana. Član pripravljalnega odbora g. Seljak se je zahvalil v imenu odbora vsem, ki so na katerikoli način pomagali, da je ta davna želja prebivalstva bila vendar enkrat uslišana. Vse navzoče prebivalstvo je sledilo z navdušenjem govornikom, vzklikalo kralju in našemu banu, katerega vse prizadevanje je usmerjeno za povzdigo naše vasi. V vse to veselje in to veliko pridobitev za nas, pa je vendar kanila tudi grenka kaplja razočaranja. Vodovoda namreč ni maral blagosloviti g. župnik navzlic večkratnim prošnjam prebivalstva, kar je ljudstvo globoko žalostilo. Slišali so se pa tudi podkrepljeni očitki, da se delj tukaj milost z dvojno mero. Drugače je bila cela prireditev lepa kmetiška manifestacija, ki je pokazala, koliko lepih uspehov se lahko doseže s solidarnim delom in složnostjo ljudi na vasi.

Kamnik. Dne 8. p. m. se je vršila v Kamniškem gasilskem domu II. redna skupščina sreske organizacije JNS Kamnik, na kateri so bile polnoštevilno zastopane vse občinske organizacije po svojih delegatih.

Skupščino je otvoril agilni predsednik sres. organizacije veter. svet. g. Jozo Rauter, ki je poročal o delovanju sreske organizacije v preteklem letu. Iz njegovega poročila je bilo razvidno, da je organizacija zelo uspešno delovala tako v korist celega sreza kot posameznikov. O delovanju banovinskega sveta je poročal banovinski svetnik notar g. Ant. Zevnik. Izčrpno poročilo o delovanju vlade in narodne skupščine je podal narodni poslanec g. Cerer Anton, njegovim izjavam so sledili navzoči z veliko pozornostjo in odobravanjem.

Poleg drugih so se obravnavala zlasti gospodarska in socialna vprašanja, kako pomagati

kmetu in delavcu? Pri volitvah je bil soglasno izvoljen stari odbor z nekaterimi spremembami.

Na skupščini je bila sprejeta vsestransko zanimiva gospodarska resolucija, katera se je poslala na vsa merodajna mesta.

Postavitev spomenika skladateljem Ipavcem v Sv. Juriju pri Celju

Podpisani odbor naznanja vsej slovenski javnosti, da sta prevzela pokroviteljstvo za postavitve spomenika skladateljem Ipavcem v Sv. Juriju pri Celju preč. gosp. msgr. Janko Barle, direktor nadškofijske pisarne v Zagrebu, znani strokovnjak na glasbenem polju ter biograf in najboljši poznavalec pokojnih Ipavcev in gosp. pomočnik bana Dravske banovine dr. Otmar Pirkmajer, častni občan občine Sv. Jurij. Te dni si je ogledal g. arh. Tomažič v Sv. Juriju natančno rojstni kraj blagopokojnih velemož ter že določil najprimernejši prostor za postavitve spomenika na trgu pred cerkvijo. Tozadevni idejni načrti spomenika se že izdelujejo. Dne 13. maja t. l. bo Ipavčeva pevška župa odkrila spominsko ploščo bratoma dr. Benjaminu in Gustavu Ipavcu na njuni rojstni hiši v Sv. Juriju. Ob tej priliki pa bo blagoslovljen tudi temeljni kamen za spomenik.

Podpisani odbor prosi in poziva vso slovensko javnost, da podpre to vsenarodno kulturno akcijo in prispeva kolikor največ more ter omogoči, da bo spomenik Ipavcem, ki so za narod toliko storili in toliko ustvarili tak kakršnega zaslužijo!

Vsi prispevki naj se pošiljajo na Kmečko hranilnico in posojilnico v Sv. Juriju pri Celju, čekovni račun 11.552.

Za odbor:

Tajnik:

Predsednik:

Liška Janko s. r.

Dr. Dobovišek Rudolf s. r.

Novice

*

Antona Janše proslava, ki jo bo priredilo Čebelarstvo društvo v Ljubljani ob 200-letnici njegovega rojstva, se bo vršila po sledečem sporedu: Dne 20. maja t. l. bo ob 10. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti slavnostno zborovanje. Otvoritev zborovanja po predsedniku g. prof. Verbiču. Zivljenjepis Antona Janše, predava g. prof. Raič. Ocena Janševih del, predava abs. filoz. g. Mihelič. Ob 14. bo v isti dvorani letni občni zbor Čebelarstva društva. — Dne 21. maja t. l. odhod z jutranjim vlakom v Janšev rojstni kraj na Breznico, in sicer v dveh skupinah. Prva skupina izstopi na Lescah in se poda na Bled, po jezeru na Otok ter skozi Vintgar v Žirovnico in Breznico. Druga skupina izstopi tudi na Lescah ter odide peš v Hraše, Rodne, Smokuč, Vrbo in Breznico, kjer se snideta obe skupini. Ob 14. uri proslava pri Janševi rojstni hiši in odkritje spominske plošče. Po proslavi domača zabava na Breznici v gostilni g. Zupana. Glede vozne olajšave bomo poročali prihodnjic. Vse čebelarje in nečebelarje vabimo, da se udeleže obeh proslav, prav posebno pa še lepega izleta na Breznico v obilnem številu in s tem izkažejo čast in spoštovanje napram zaslužnemu rojaku.

Češnje so dozorele tudi v Mariboru. Na dvorišču neke hiše v Mariboru so dozorele prve češnje. Tako zgodnjih domačih češenj v Mariboru še ne pomnijo.

V občinskem zaporu v Velenju se je obesil kovaški pomočnik Jože Švarc. Moža so zasačili pri vlomu v neko trgovino in ga oddali začasno v občinski zapor, kjer si je ponoči vzel življenje.

Zagonetni požari v okolici Ptuja. Preteklo nedeljo je pogorela hiša z vsemi gospodarskimi poslopji vred posestniku Francu Sorliju na Polenšaku. Škoda znaša 60.000 dinarjev. Že naslednjega dne pa je gorelo pri posestniku Janezu Kaču v Rošnji na Dravskem polju. Ljudje domnevajo, da požigajo v ptujski okolici razni klateži, ki ne dobe od kmetov, kar od njih zahtevajo. Pri nekem posestniku so oče naši na hiši napisano grobnjo, da mora tudi njegova hiša zgoreti. Oblasti bodo morale raznim klatežem in postopačem v tem okolišu posvečati pač veliko pozornost, da to nadlego zatro.

Nov vodovod pri Moravčah. 23. aprila so pričeli graditi nov vodovod, ki bo preskrboval vasi Višenek, Vrh in Zeje. Za kritje stroškov je prispevala nekaj banska uprava, domačini pa bodo svoj delež odslužili z delom. Okolica Sv. Trojice bo z vodovodom znatno pridobila.

Ker dobra prija, zato staro in mlado rado pije Kathreiner Kneippovo sladno kavo s Pravim >Frankovim< dodatkom!

Posojila za obrtnike. Upravni odbor Zagnatske (Obrtne) banke kraljevine Jugoslavije je sklenil, da se obrtnikom-poedincem in obrtnim podjetjem izdajajo posojila na intabulacijo do najvišjega zneska 200.000 Din. Menice z dvema porokoma brez kritja z vknjižbo pa se posameznikom izplačujejo do zneska 50.000 dinarjev.

Sadje dozoreva. Zaradi toplega vremena je letos v Hercegovini začelo sadje že zgodaj dozorevati. Na trgu v Mostarju prodajajo že zrele fige in češnje.

Kamenje je podsulo 17letnega Frana Radejn na Senovem pri Rajhenburgu, ko je popravljaval kamenito škarpo pri domačem vinogradu.

Novo tekstilno tvornico bodo dobili v Medvodah pri Ljubljani. Potrebno zemljišče so podjetniki že nakupili.

Nov vodovod so otvorili v nedeljo na Stranich v konjiškem okraju.

Huda vročina v Belokrajini. Iz metliške okolice poročajo, da vlada tam že precej huda suša, ker že več tednov ni bilo dežja. Vročine imajo včasih do 34 stopinj, kakor sredi poletja.

Požari vsepovsod. V Podložu pri Ptujski gori je zgorelo gospodarsko poslopje posestniku Gojkoviču. — V Župečji vasi je gorelo pri posestniku Jakobu Sardinšku. — Na Polenšaku je zgorelo gospodarsko poslopje tamkajšnje osnovne šole. — V Senčaku je pogorelo gospodarsko poslopje posestnikov Pintariča in Rojhta. — Ogenj podtika brez dvoma zločinska roka.

Razpisana mesta dimnikarskih mojstrov. V vardarski banovini je razpisanih 17 praznih dimnikarskih okolišev (rajonov) za polnitev, in sicer v mestu Skoplje dve, v Bitolju dve in v Leskovcu dve, po eno mesto pa v Velesu, Tetovu, Prištini, Kumanovem, Skoplju (za okolico), Prilepu, Štipu, Ohridu, Strumici, Vranju in Prizrenu. Prošnje je vložiti na kr. bansko upravo v Skoplju. Prošilci morajo imeti splošne pogoje po obrtnem zakonu za izvrševanje obrti in opravljen mojstrski izpit iz dimnikarske obrti. Pojasnila daje združenje dimnikarjev za dravsko banovino v Ljubljani.

Uvoz sadja in zelenjave v Avstrijo. Iz Avstrije poročajo, da bodo v Avstriji znižali kontingent, ki določa višino našega izvoza sadja in zelenjave v Avstrijo. Novi kontingent bi znašal le eno četrtno dosedanjšega.

Enotne uniforme za gasilce. Po novem pravilniku za uniformiranje gasilcev bodo dobili gasilci v cel državi enotne uniforme. Največje izpremembe se nanašajo na označbo činov in na obliko kape, kraj pa ostane v glavnem neizpremenjen. Nove kape bodo angleške oblike, temnomodre barve; spredaj bodo imele pritrjen gasilski znak.

Neprevidno ravnanje z orožjem. V bolnico so prepeljali Andreja Sorlija iz Ljubljane, ki je pred nekaj dnevi s flobertovko streljal na podgane, a ravnal je z orožjem tako neprevidno, da se je ustrelil v trebuh in se lažje rani. Druga žrtev podobne nezgode je bil posestnik Jože Hiti iz Osredka, ki se je na polju obstrelil na levi rami. Tudi ta je moral v bolnico.

Grozen zločin na Sušaku. Pri uglednem veletrgovcu Mirku Udini na Sušaku je služila neka Julka Martel iz kočevskega okoliša. Ta je iz doslej še neznanega vzroka s pomočjo svoje sestre svojega gospodarja ubila z nekim topim orodjem, potem pa mu je vzela iz žepa ključ do blagajne, a blagajne ni znala odpreti. Policija je zaprla obe sestri; sumi pa, da je z zločinom v zvezi tudi neki možki, ki je baje sestri nagovoril k zločinu.

Potovanje naših poslancev na Krk. 9. maja odpotuje na otok Krk v Jadranskem morju večja skupina naših poslancev in senatorjev, kjer bodo obiskali med drugim tudi veliko pokopališče v svetovni vojni na tem otoku umrlih srbskih vojakov.

Vdove v Kaknju ponesrečenih rudarjev bodo dobivale od rudarske bratovske skladnice mesečne pokojnine v znesku od 350 do 1000 dinarjev na mesec. Višina pokojnine se ravna po vrsti dela, po službeni dobi in po številu otrok.

Pri nabiranju šmarnic se je ubil 13letni deček Tonček Simončič iz Veternika pri Kozjem. Padel je skoro 100 metrov globoko čez neko škarpo.

Strelna je ubila ob zadnji nevihti v Vel. Mlačevem posestnika Janeza Rozmana. Zdravniška pomoč je prišla že prepozno.

Mednarodno fotografsko razstavo so odprli preteklo nedeljo v Ljubljani. Razstavo je priredil ljubljanski foto-klub.

Prof. Slavko Raič:

Anton Janša njegovo življenje in delovanje

Letos obhajamo 200letnico rojstva Antona Janše, znamenitega čebelarkega učitelja, čigar ime ni zaslovelo le po vsej Evropi, ampak je prodrlo tudi preko morja. Saj je s svojim bistrim opazanjem odkril v življenju čebel tajnosti, ki jih niso mogli doumeti mnogi njegovi sodobniki in tudi poznejši čebelarji; storil je s svojimi odkritij tako velik korak, da ga dolgo niso mogli dohiteti in korakamo še sedaj z njim vzporedno.

Zato je naša dolžnost, da se ob tej priložnosti zopet malo pogledimo v Janševo življenje in delovanje. To nam je danes tem lažje, ker nam je pred 50 leti jezikoslovec Ivan Navratil z velikim trudom in z veliko ljubeznijo podal po zanesljivih virih njegov življenjepis in je ocenil njegovo delo, kolikor se je dalo izrpnno, tako da današnji Janšaslovec kljub veliki vnemi niso mogli dodati nič bistvenega.

>Veliko stoletij smo že Slovenci nastanjeni po sedanjih svojih bivašiških in vendar je preteklo komaj nekoliko desetletij, da smo vsaj po imenu znani — ne vesoljni Evropi — ampak le učenemu svetu. Krivo tega je nekaj naše majhno število, nekaj neugodne politične razmere, ki nam do sedaj niso dopuščale nikake samostalnosti, a brez dvoma tudi lastna brezbriznost in z njo združena nevhvaležnost do onih mož naše krvi, ki so si zaslužili s svojim delovanjem neminljivo slavo, pa so želi grdo malomarnost pri rojakih, hitro pozabljenost pri tujcih.

Te besede je napisal Navratil pred dobrimi pidesetimi leti kot uvod k Janševemu življenjepisju in se je šele z njim oddolžil našemu Janši

— 110 let po njegovi smrti. S tem je opral oči tek brezbriznosti in nevhvaležnosti, ki so si ga Slovenci zasluženo bili nakopali.

Od Janševoga rojstva do danes je minulo 200 let, od Navratilovega dela pa, kakor rečeno, 50 let, in koliko se je od takrat izpremenilo! Slovenci nismo več narod sužnjev, redkokje poznan, povsod zaničevan; ne častimo več svojih velikih ljudi prisiljeno v proslavo tujih, nam sovražnih vladarjev, ampak dičimo z njimi z vsem žarom svoje razigrane duše svojo lastno, osvobodeno domovino Jugoslavijo, svojega narodnega vladarja, ki nas ljubi z vsem svojim junaškim srcem in ki smo tudi mi njemu vdani v neomajni ljubezni.

Anton Janša se je rodil v Breznici na Gorenjskem 20. maja leta 1734., ali je bil vsaj krščen tega dne. Bil je revnih staršev sin; imel je še dva brata in dve sestri. Na Janševem domu so bili gotovo že od nekdaj vneti čebelarji in je bilo torej mlademu Antonu že prirojeno veselje do čebel, pa tudi bister pogled v dejanje in nehanje teh čudežnih živalic.

Pri Janševih pa ni bila doma le umetnost dobrega čebelarjenja, tudi slikarska nadarjenost je odlikovala vse tri mlade Janše. Vsi trije so šli na Dunaj, kjer so se na akademiji likovnih umetnosti vpisali v bakrorezno-risarsko šolo. Anton je bil tam že konec leta 1766.

In kako je postal slikar Janša po dveipolletnem bivanju na Dunaju nenadoma čebelarški učitelj?

Gospodarska družba na Dunaju je iskala dobrega čebelarkega učitelja. Pogajala se je z velikimi težavami z nekim pastorjem Širahom iz Malega Budišina. Zanimivo je torej, da je družba iskala in našla čebelarkega učitelja v slovanski pokrajini, med Lužickimi Srbi. Med pogajanjmi pa se je oglašil pri ravnatelju družbe nekaj dni pred 3. majem leta 1769. >Kranjec, po imenu Janša, ki že sluje po svoji posebno

bistri glavi ali nadarjenosti za stikarstvo in je v razgovoru pokazal, da je dober čebelar ter je imel doma, kakor pravi, po kakih 100 panjev čebel, tako da je živel res ob čebelarstvu. Tako je zapisano v zapisniku >Gospodarske družbe.

Družba ga je sprejela in Janša je začel čebelariti, da pokaže, kaj zna, vendar se ni takoj popolnoma posvetil čebelarstvu, ker je bil še gojenec na slikarski akademiji in se je bal, >da mu ne bi čebelarški posel škodil pri slikarstvu, pa tudi iz gospodarskih razlogov.

Takratna cesarica Marija Terezija je na posebno spomenico Gospodarske družbe odločila, naj dobiva Janša tudi kot čebelarški učitelj na Dunaju poleg brezplačnega stanovanja, kurjave in razsvetljave kot ustanovo na leto onih 360 goldinarjev, ki mu jih je bila po posebni milosti dovolila že prej, dokler je bil še na slikarski akademiji in tudi za njegovo potovanje po Italiji, kjer naj bi dovršil svoje slikarsko znanje. Sedaj je to ustanovo prenesla na >čebelarkega učitelja dunajskega. Družba je poleg tega sklenila, da mu bo ustanovo nekoliko povišala iz svojega. Toda ta ustanova mu je bila določena le za dve leti. Janša pa se s tem ni zadovoljil; saj si je do takrat s slikarstvom vsako leto zaslužil še kakih 200 goldinarjev ali še več in je prišel tako z vsem na letnih 800 goldinarjev. Izprevidel je, da ne more biti polovičar, ampak da se mora posvetiti popolnoma ali slikarstvu ali čebelarstvu; prepričan pa je bil, da bi ljudstvu koristil mnogo bolj s čebelarškim naukom kakor s slikarstvom. Če bi sprejel stavljeno ponudbo, je izjavil Gospodarski družbi, bi zaostal v slikarski umetnosti, poleg tega bi utegnil po dveh letih ostati tudi — brez kruha. Zato je rekel, da prepušča višjim poveljem razsodbo, katero njegovo opravilo, slikarsko ali čebelarstvo, utegne biti občinstvu v večjo korist; zvesto hoče služiti, samo to prosi, da se mu gospodarski položaj ne poslabša. (Nadaljevanje sledi.)

Podaljšanje železniške proge Brezovica—Vrhnika. To železniško progo nameravajo podaljšati za 650 metrov. V sredo 23. t. m. bo komisijski ogled.

Afera »Edinosti«, ki je tudi v naši banovini, zlasti v mariborskem okolišu dvignila precej prahu, se bliža svojemu koncu. Zagrebško sodišče je namreč že izročilo obtožnici ravnateljema »Edinosti« Francu Kendi in Ignacu Kristofiču. Če bosta spoznana krivim, določa zakon 10 let zapore kot kazni.

Konec »Vzajemne pomoči«. 4. maja so prodajali na javni dražbi pisarniško opravo »Vzajemne pomoči«, predvsem velike pisarniške mize in pisalne stroje. Mize so prodali po 700—800 Din, pisalne stroje pa povprečno po 4000 Din. Sodijo, da bo dražba prinesla kakšnih 80.000 Din. »Vzajemna pomoč« je imela krasne pisarniške prostore in sijajno opremo...

Samomor z britvijo. V Ljubljani si je pretekli četrtek ponoči z britvijo prerazal vrat mestni delavec Janez Jaklič. Mož je že dalje časa bolehal.

Zaradi suma, da so osleparili državo pri dobavah železniškega materiala, je državno tožilstvo v Beogradu predlagalo preiskavo proti vseučiliškemu profesorju dr. Mileti Novakoviču, proti upokojenemu sodniku Mihajlu Novakoviču, proti predsedniku trgovskega sodišča Juriju Jovoviču, proti načelniku občinske uprave v Beogradu Aleksiju Šoškiču, proti načelniku ministrstva za promet Lontkijeviču in proti odvetnikom Kostu Trojkoviču, Aleksandru Nedeljkoviču in Dušanu Miljkoviču. — Za končni rezultat te preiskave vlada povsod ogromno zanimanje.

Zgodnje gobe. Nad 1 kg težkega »jurčka« je našel te dni neki fantek v okolici Št. Vida nad Ljubljano.

Delavci stavkajo v veliki mariborski tekstilni tvornici, ki je last tvrdke Doctor in drug. Tovarna zaposluje okoli 1000 delavcev.

Zaradi vohunstva je obsodilo sodišče za zaščito države v Beogradu italijanskega državljana Gabriela Mosten-a na 15 let težke ječe.

Zdravljenje jecavosti. To nadležno bolezen zna imenitno ozdraviti v prav kratkem času dr. Löw, ki je pretekli teden temeljito ozdravil več jecavcev po svoji preskušeni metodi. Ljudje ob nastopu dr. Löwa njegovim trditvam niso verjeli, toda pretekli petek so se mogli o uspehih dr. Löwa sami prepričati na ljubljanski gluhonemnici, kjer so se nekdanji »bolniki« pokazali že kot čisto normalno govoreči fantje. Upamo, da se bodo s to metodo seznanili tudi nekateri naši vzgojitelji.

Vesti iz sveta

Sokolski telovadni sistem so vpeljali na Irskem v vojašnicah in kmalu ga bodo vpeljali tudi v šolah. Češka vojaška uprava je poslala na prošnjo irske vlade na Irsko topniškega nadporočnika Tichy-ja kot organizatorja sokolske telovadbe na Irskem.

Vročina na Ogrskem. Na Ogrskem je tako velika vročina, da bodo vse posevke želi najmanj 1 mesec prej kakor druga leta. Suše kljub vročini ni, ker namakajo zemljo velike reke.

Veliki požari v Nemčiji. V Lipskem je za časa velikih majniških proslav, ki jih je priredila vlada, pogorelo dvoje velikih poslopij: tovorni kolodvor v Lipskem, kjer je zgorelo ogromno lesa, v Augsburgu pa je zgorela velika dvorana »pevskega doma«. Splošno sodijo, da so ogenj na obeh krajih zanetili komunisti, da motijo majniške proslave. Če ta sum drži, je to le dokaz, da živi v Nemčiji še mnogo trdovratnih nasprotnikov sedanjega režima.

»Prosim malo ognja«. Kadilecem se dostikrat pripeti, da imajo pač tobak, a jim zmanjka ognja. V takih stiskah se obračajo z gornjimi besedami na sokadilce, da jim dovolijo pritakniti cigareto ali cigaro ob njihovo. V Bolgariji pa je to prepovedano, ker pravi vlada — v interesu državnega monopola —, naj kadilec vžigalice kupi, če hoče kaditi. Navadno te zapovedi kadileci niso posebno upoštevali, toda te dni je stražnik le zapisal nekega trgovca zaradi tega in je moral plačati 1000 dinarjev globe.

Največji parnik na svetu bo dogradila do letošnje jeseni velika angleška paroplovna družba »Cunard-line«. Parnik bo krstila angleška kraljica.

Radio

za najvažnejša predavanja od 13. do 20. maja t. l.

Nedelja, 13. maja: 9.00: Versko predavanje (dr. Guido Rant). 10.00: Kulturno gibanje našega delavstva (Tone Seliškar). 16.00: O govedoreji (ing. Wenko Boris). 17.30: Judenburg II. (Ravljen Davorin).

Ponedeljek, 14. maja: 18.00: Gospodinjska ura: Garderoba praktične gospodinje (ga. Skalič). 18.30: Rudniške katastrofe (Rudolf Kresal). 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 15. maja: 18.00: Otroški kotichek (Manca Komanova). 19.00: Vodilni možje čehoslov. Sokola (Poharc Janez). 19.30: Naša ameriška emigracija (Tone Seliškar).

Sreda, 16. maja: 18.30: O verstvih (Franco Terseglav). 19.30: Hrvatska književnost (g. Podbevšek).

Četrtek, 17. maja: 18.00: O človeku (dr. Božo Škerlj). 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj).

Petek, 18. maja: 18.30: Izleti za nedeljo (Viktor Pirnat).

Sobota, 19. maja: 18.30: Vesele in strupene (Janko Kač). 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 21.30: Klavirska harmonika, izvaja g. Breznik.

Sejmi

- 13. maja: v Gradcu;
- 14. maja: Viniči, Rajhenburgu, Poljčanah;
- 15. maja: Radečah, Moravčah;
- 16. maja: Trziču, Cerkljah pri Krškem, Vojniku, Studencu, Krki, Pilštanju, Lukovcu, Zg. Sušici, Bizeljskem;
- 17. maja: Vel. Laščah, Veseli gori, Kandiji;
- 19. maja: Senožetih, Bogojini, Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Valute

1 ameriški dolar	Din 33-90
1 nemška marka	Din 13-50
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 175-—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-43
1 italijanska lira	Din 2-92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28½% na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9-40 dinarjev.

Hudič: Zapisano imamo, da ste vaški oderuh in da računate obresti še po starem 20%.

Oderuh: No in sedaj kaj bo?

Hudič: Nič, sprejeli vas bomo v našo družbo.

Oderuh: No in potem kaj bo?

Hudič: Nič posebnega, samo parklje boste imel in rep vam bo zrasel.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

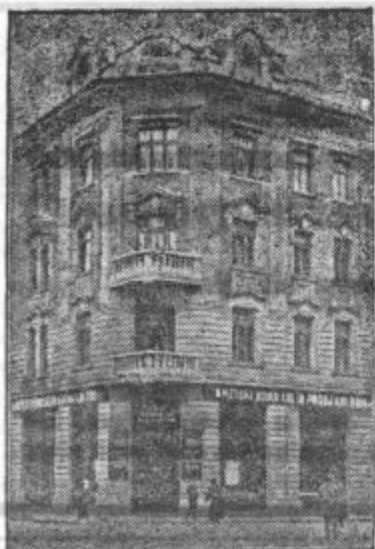
v LUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „KmetSKI dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, 'e ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—. Rezerve Din 1.200.000—.

Slamičeva
DELIKATESNA IN ŠPECERIJSKA
podružnica
V „PARKHOTELU“ NA BLEDU
odprta!

Velika izbira! Cene ugodne. Za trgovce in gostilničarje znaten popust!

EKONOM

R. Z. Z. O. Z.

DOBAVLJA VSE DEZELNE PRIDELKE, kakor:

pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. MLEVSKE IZDELKE: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša • POLJSKE PRIDELKE: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo STALNA ZALOGA vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove šindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra i. t. d.) cementsa in drugo GLAVNO ZASTOPSTVO za Slovenijo opekarne „ILOVAC“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke

V LJUBLJANI
Kolodvorska ul. 7 (v lastni hiši)

TELEFON INTERURBAN 25-06

„PRI ZAJČKU“

Manufaktura
Ljubljana

Nabrežje 20. septembra

se za spomladansko sezijo cenj. odjemalcem najtopleje priporoča

izšla je nova kuharska knjižica

za ceneno in tečno hrano iz domačih pridelkov. Cena 10 Din. Naroča se pri B. R., Rožna dolina pri Ljubljani, Cesta XVII, šte. 20.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Ko prečitaš Kmetski list, da ga prečitati tudi sosedu in mu priporočaj, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Manufakturna veletrgovina

Fran Hrehorič

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga
Zmerne cene! Postrežba točna!

ZA POMLAD IN BINKOŠTI

Vam nudim v veliki izbiri izgotovljene moške in deške obleke in perilo lastnega izdelka tovarne TRIGLAV. Velika izbira kamgarna, sukna in hlačevine iz angleških, čeških in domačih tovarn. Kravate, klobuki in čepice vedno v zalogi. Obleke in perilo se izdelujejo po meri, najnovjšem kroju in najnižjih konkurenčnih cenah. — Za obilen obisk se priporoča

JOSIP OLUP, Ljubljana

Stari trg 2, Pod Trančo 1 in Kolodvorska ulica šte. 8

Telefon št. 21-85. — Poštni predal 297.
Poštni čekovni račun šte. 10.545.

Najvarneje in najbolje
naložite denar pri

**HRANILNICI
KMEČKIH OBČIN
V LJUBLJANI**

Miklošičeva cesta šte. 19
Ustanovljena 1911
(Palača Vzajemne zavarovalnice)

ki je edino pupilarno varen zavod kmečkih občin. Za varnost jamči 16 kmečkih občin ustanoviteljic z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Nalagajte svoj denar v ta zavod, kjer je denar najbolj varen. Hranilne vloge obrestuje po 4% vezane na 3 mesece po 5%. Rentni davek plačujejo vlagatelji sami. V to hranilnico nalagajo sodišča in občine ter župni uradi denar mladoletnih, skrbilencev, preklicancev, ustanov in drugih javnih zakladov, varščin in zapuščin. Posojuje svoj denar na posetva in občinam proti amortizaciji in na menice proti mesečnemu odplačevanju. Hranilnica je pod nadzorstvom kralj. banskega komisarja.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog.